

Atskaite par dalību COPA – COGECA darba grupā

Lopkopība

6. oktobrī 2015., Briselē

Kopsavilkums

Darbs ar Eiropas Komisijas (EK) Zootehniskās regulas tekstu tuvojas nobeigumam, dialoga politiskā vienošanās gaidāma š.g. novembrī un Pastāvīgo pārstāvju komitejas (Coreper) vienošanās decembra beigās.

Aicina ekspertus pieteikties jaunajās Eiropas inovācijas partnerības (EIP) darba grupās:

- Jauktās lauksaimniecības sistēmas: lopkopība/labības kultūru audzēšana;
- Saimniecību produktivitātes un ilgtspējības snieguma salīdzināšana;
- Emisijas no liellopu audzēšanas samazināšana.

Diskusijās eksperti lemj atbalstīt NVO „Animal Task Force” ideju par jaunu fokusa grupu veidošanu tēmas "Efektīvi un veselīgi lauksaimniecības dzīvnieki" ietvaros.

Jaunā lauksaimniecības produktu veicināšanas regula Nr. 1144/2014 piemērojama no 2016. gada 1. janvāra. Galvenais tās mērķis palielināt informētību par Eiropā ražotajiem lauksaimniecības produktiem.

Izskatāmie jautājumi:

1. ES zootehniskā likumdošana;
2. Pētījumi dzīvnieku audzēšanas un selekcijas jomā: informācija par Horizon 2020, darba plāns 2016. - 2017. gadam;
3. Informācija par REP VET sanāksmi;
4. ES lauksaimniecības produktu veicināšanas kampaņas, Regula 1144/2014;
5. Citi jautājumi.

1. ES zootehniskā likumdošana

Šobrīd notiek debates ar Eiropas Padomi (EP) par jauno Eiropas Komisijas (EK) regulu, kas attiecas uz zootehniskajiem un ģenealoģiskajiem nosacījumiem, kas pie mērojami vaislas dzīvnieku audzēšanai, to vaislas materiāla tirdzniecībai un importam no trešajām valstīm.

Turpinās regulas grozījumu izvērtēšana un ekspertu diskusijas par tiem, 28.oktobrī norisināsies pēdējā dalībvalstu veterināro un lopkopības ekspertu darba grupa Eiropas Padomē (EP), kurā tiks pieņemts kompromisa teksts, ko virzīs tālākai izskatīšanai, dialoga politiskā vienošanās gaidāma š.g. novembrī un Pastāvīgo pārstāvju komitejas (Coreper) vienošanās decembra beigās.

2. Pētījumi dzīvnieku audzēšanas un selekcijas jomā: informācija par Horizon 2020, darba plāns 2016.2017. gadam

Notiek iepriekšējo projektu izvērtēšana, sākas darba grupu veidošana nākamajam darbības periodam, apspriešanās ar atbilstošajiem Eiropas Komisijas ģenerāldirektorātiem. Ir svarīgi parādīt, kādi pētījumi nozarei nepieciešami, lai novērstu nepilnības saskaņā ar Horizon 2020 īpašo programmu.

Eiropas inovācijas partnerības projektu īstenošana lauksaimniecības jomā lopkopības nozarē 2014. gadā bija darba grupa «Dzīvnieku barības un barošanas paņēmieni (cūkām, mājuputniem, trušiem) pielāgošana, lai uzlabotu efektivitāti un mazinātu vides ietekmi» (FEEDAGENE) un lielāka

mēroga projekts, kurā iekļauti arī lopkopības jautājumi, ir «Jēru veselīguma uzlabošana, izmantojot agroekoloģisko pieeju un cenšoties panākt trīskāršu sniegumu (ekonomikas, vides, sociālā jomā)» (ROBUSTAGNO) Francijā, Vidus Pireneju reģionā, kas darbosies no 2016.gada janvāra līdz 2019.decembrim un iesaistīs lopkopjus, zinātniekus un konsultāciju pakalpojumu sniedzējus.

Darba grupas priekšsēdētāja vietnieks aicina ekspertus pieteikties jaunajās Eiropas inovācijas partnerības (EIP) darba grupās :

- Jauktās lauksaimniecības sistēmas: lopkopība/labības kultūru audzēšana;
- Saimniecību produktivitātes un ilgtspējības snieguma salīdzināšana;
- Emisijas no liellopu audzēšanas samazināšana.

Eiropas lauksaimniecības dzīvnieku audzētāju organizācijas apvienojošā nevalstiskā organizācija „Animal Task Force” (ATF) organizē semināru ar ASV speciālistu un Apvienoto Nāciju Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas (FAO) pārstāvju piedalīšanos, lai vairotu izpratni lēmumu pieņēmēju vidū par to, cik svarīgi ir zinātniskie pētījumi un inovācijas dzīvnieku audzēšanā un lopkopības produkcijas ražošanā.

Diskusijās eksperti lemj atbalstīt ATF ideju par jaunu fokusa grupu veidošanu tēmas "Efektīvi un veselīgi lauksaimniecības dzīvnieki" ietvaros, ATF pārstāvis aicina iesniegt priekšlikumus EIPAgri mājaslapā un veicināt informēšanu par tēmas nozīmīgumu Eiropas lauku tīklu asamblejas inovāciju pastāvīgajā apakšgrupā.

ASV šobrīd koncentrē uzmanību un daudz vairāk centienu uz pētījumiem lopkopības jomā un dzīvnieku produkcijas ražošanu, uzskatot to par galveno uzdevumu nākotnei. Mums Eiropā jāvērs politikas uzmanību uz šiem jautājumiem, lai saglabātu nozares konkurētspēju.

Ja industrija ir ieinteresēta pētnieciskajā darbībā, tad zinātniskajiem pētījumiem būs jēga un tie tiks izmantoti praksē. Daudz uzmanības tiek pievērsts augu izpētei, bet zinātnisko pētījumu joprojām ir nepietiekami dzīvnieku sektorā.

Nākotnē būs nepieciešamas efektīvas saimniekošanas sistēmas, jo trūks darbaspēka, augsnes u.c. ražošanas resursu. Veiksmīga dzīvnieku audzēšana nav mērķis, bet gan tikai instruments efektīvai mērķa sasniegšanai. Nepieciešams izvirzīt EIP darba grupām ļoti konkrētas tēmas. Jāveicina lauksaimnieku konkurētspēja, lai varētu atteikties no tiešām publiskajām subsīdijām. Priekšlikums veidot starpnozaru organizācijas, lai savienotu visus konkrētā tirgus segmentā iesaistītos uzņēmējus, kas rada labu vidi diskusijām par katra vajadzībām un veiksmīgākus darbības rezultātus visiem pārtikas ražošanas ķēdē iesaistītajiem.

3. Informācija par REP VET sanāksmi

2015. gada 16. septembrī Varnā notika REP VET grupas sanāksme, kurā apsprieda vairākus tehniskos un stratēģiskos jautājumus, galvenokārt, par Dzīvnieku veselības likumu. Eiropas Komisija ņēmusi vērā darba grupas aizsūtījumus, EK pārstāvis teica, ka likums būs publicēts nākamā gada aprīlī. Detalizētāki noteikumi (piem., par liellopu spermām) būs deleģētajos aktos, jāseko šo dokumentu veidošanas procesam.

Notika izvērsta diskusija par REP VET, kas sākotnēji tika dibināta kā Lopkopības darba grupas apakšgrupa, struktūru, dalībnieki izteica vēlēšanos palikt COPA-COGECA pārziņā. Abu darba grupu vadītāji ir aicināti piedalīties otras grupas sanāksmēs, lai būtu regulāra informācijas apmaiņa.

4. ES lauksaimniecības produktu veicināšanas kampaņas, Regula 1144/2014

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” 2015. gada 18. februārī noslēgto līgumu Nr.2015/31, aktivitāte „Latvijas ekspertu darba koordinēšana pārstāvniecībai ES” Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Jaunā regula piemērojama no 2016. gada 1.janvāra. Galvenais tās mērķis palielināt informētību par Eiropā ražotajiem lauksaimniecības produktiem. Ar deleģētajiem aktiem noteikti dažādi aktivitāšu kritēriji, veicināšanas kampaņām jābūt vispārējām, nevis reklamējot kaut kādu konkrētu nozari, specifisku zīmolu vai produktu, tās var būt virzītas uz iekšējo tirgu vai trešo valstu tirgiem.

EK veic makroekonomisko analīzi izpēti, lai noteiktu, kur ir bagātākie tirgi un kuros var tikt izmantotas šīs kampaņas. Galvenais uzmanības virziens ir vērsts uz ASV, Kanādas, Ķīnas, Japānas, Dienvidkorejas un citu dienvidaustrumu Āzijas, kā arī Dienvidamerikas valstu tirgiem.

Ir nodibināta Luksemburgā bāzēta izpildaģentūra, tai jāsāk gatavot programmu priekšlikumus. Ap 80 % ir plānotas starpvalstu programmas. Šīs ir marketinga instruments, ko var izmantot, lai reklamētu savu nozari un paaugstinātu konkurētspēju tajā.

Ir izveidots trešo valstu prioritāšu saraksts, 2016. gadā EK fokusēsies galvenokārt uz produktiem, kas nāk no bioloģiskās lauksaimniecības vai ir ar ģeogrāfiskajām norādēm. Iespējams, piemēram, virzīt informāciju par Eiropā ievērotajiem augstajiem dzīvnieku labturības standartiem, lai sekmētu patērētāju informētību.

Darba grupas ekspertu diskusijās tiek paustas bažas, ka šī ir kopumā jauna veicināšanas politika, bet ir vairākas neskaidrības un nav zināms, kā notiks šī darbība. Produktu sarakstā ietilpst arī dzīvi lauksaimniecības dzīvnieki, bet kāda veicināšanas kampaņa būtu tiem iespējama?

Atsevišķos gadījumos dalībvalsts varētu veidot veicināšanas kampaņu arī viena pati, piemēram, ja veidotu izglītojošu kampaņu par produktiem, kas nepieciešami veselībai.

Citi jautājumi.

Dzīvnieku transporta projekta bija ideja izstrādāt transportēšanas labas prakses vadlīnijas, process ir sācies, pirmais priekšlikuma dokuments 148 lappušu apjomā ir gatavs. EK un dalībvalstīm vajadzētu atbalstīt šīs vadlīnijas.

Situācija ar infekciozā katarālā drudža jeb tā sauktās "Zilās mēles" slimības izplatību bija saslimšanas gadījumi Kanādā, kā rezultātā cieta mākslīgās apsēklošanas nozare, jo tika apstādināts spermas eksports uz ASV. Daži slimības gadījumi fiksēti arī Eiropā, Francijas dienvidos. Pēc 2008.gada problēmas ar slimības A tipu, valsts lielākajos liellopu audzēšanas rajonos dzīvniekiem jābūt vakcinētiem. Francija ir vienīgā valsts, kurā pēc 2008. gada slimības uzliesmojuma ieviesta obligāta vaislinieku, kas tiek izmantoti mākslīgās apsēklošanas stacijās, pārbaude arī uz šo specifisko slimību pirms to izmantošanas, tāpēc nav nekādas ietekmes uz mākslīgās apsēklošanas produktu.

Pagājušās nedēļas ziņojumā teikts, ka saslimšanas gadījumu skaits nav dramatiski pieaudzis, atšķirībā no 2008. gada nav vērojama tās plašāka izplatība.

Ir fiksēti arī saslimšanas ar 4. serotipu gadījumi Rumānijā un Bulgārijā. Ja saslimst viens dzīvnieks, slimība uzreiz izplatās visā ganāmpulkā, pēc tam izstrādājas rezistence, bet nav zināms, kā tā ir noturīga pret citu slimības tipu. "Zilās mēles" slimība nav bīstama cilvēkiem, to izplata insekti un tādēļ tai ir sezonāls raksturs. Klimata pārmaiņu rezultātā var rasties nepieciešamība lauksaimnieciskajā ražošanā izmantot pret slimību rezistentas dzīvnieku šķirnes.

A tips ir ļoti aktīvs aitām, rada neauglību un negatīvu ekonomisku ietekmi uz audzēšanu. Dažas dalībvalstis nevar organizēt vakcinācijas kampaņas naudas trūkuma dēļ.

Nākamā Lopkopības darba grupas sanāksme plānota 2016. gada 6. aprīlī.

Maija Pontāga

Paraksts